

Propostes per a guiar la posició del català en la política lingüística en l'esfera científica

Preàmbul

La política lingüística en el món científic forma part de la política lingüística general del país i ha d'emmarcar-s'hi adequadament pel que fa als objectius generals. Els àmbits científics tenen unes especificitats pròpies que requereixen una atenció particularitzada, sovint diferenciada segons cada camp del saber. En aquest sentit, cal tenir present que el món científic i universitari viu a cavall de dues tendències: d'una banda, constitueix un dels principals elements dinamitzadors de la llengua catalana, i d'una altra, és una de les esferes de la vida social amb més projecció internacional i, per tant, més oberta a altres llengües.

En tant que vehicle d'una societat moderna i desenvolupada, el català ha d'assolir una presència adequada en el món científic, equivalent, si més no, a la que tenen altres llengües mitjanes ben establertes i de demografia similar. Tal com mostra l'experiència d'aquestes altres llengües, la promoció d'un repertori plurilingüístic que permeti als científics del nostre país projectar-se arreu del món no ha de ser obstacle, ans al contrari, per a la consecució de l'ús normal del català en les activitats científiques, atès que és la llengua de la societat del seu entorn immediat.

Objectius i propostes

Objectiu 1: *Des del punt de vista del corpus de la llengua*, el català ha de continuar essent "una llengua indefinidament apta per a tots els usos" i, per tant, cal garantir-ne l'actualització contínua pel que fa a terminologia i recursos estilístics.

Propostes:

- a. Garantir que el sistema universitari català, el TERMCAT i l'IEC mateix disposin dels recursos necessaris per respondre proactivament a les necessitats lingüístiques dels diferents camps científics.
- b. Potenciar la participació dels científics en l'elaboració i la fixació dels respectius llenguatges d'especialitat.
- c. Promoure textos universitaris generals i especialitzats en la llengua pròpia i que les tasques de divulgació de la ciència en català siguin especialment valorades.

Objectiu 2: *Des del punt de vista dels coneixements*, el català ha de tenir una presència adequada en el repertori plurilingüe dels científics que es formen en les universitats de l'àmbit català i ha d'anar essent assumit de manera natural pels qui hi treballen, tot i provenir d'altres indrets del món.

Propostes:

- d. Assegurar l'aprenentatge dels llenguatges d'especialitat i de les terminologies específiques en els processos de formació dels científics al nostre país.
- e. Dissenyar els sistemes per difondre adequadament les propostes terminològiques entre els científics en actiu i entre els formadors.
- f. Garantir el coneixement del català dels formadors provinents de fora de l'àmbit lingüístic català.

- g. Afavorir l'aprenentatge del català entre els científics instal·lats als territoris de llengua catalana.

Objectiu 3: *Des del punt de vista dels usos*, cal garantir l'ús efectiu de la llengua en els entorns universitaris i científics, potenciar-ne l'ús com a llengua de transmissió de coneixement i divulgació científica i afavorir-ne la presència en tant que eina de producció de coneixement.

Propostes:

- h. Garantir una posició determinant del català com a llengua de formació dels científics a les universitats de l'àmbit d'expressió catalana en el primer i segon cicle i afavorir-ne l'ús en el tercer cicle.
- i. Potenciar el desenvolupament dels vehicles de projecció de la recerca científica d'expressió catalana cap a la societat, en tots els seus formats (revistes, llibres, mitjans audiovisuals i virtuals, etc.)
- j. Afavorir la producció de coneixement en català allà on sigui factible: per exemple, donant suport a les revistes científiques en aquesta llengua en les àrees en què sigui viable o facilitant la realització de tesis en català —per exemple, eximint-les de taxes o facilitant tribunals que puguin llegir en català.
- k. Donar suport a les iniciatives dels centres de recerca i parcs científics.
- l. Afavorir les tecnologies de la llengua i els sistemes de mediació interlingüística que poden facilitar l'ús del català en les comunicacions entre científics d'orígens diversos i alhora constitueixen un motor de desenvolupament de la recerca i de l'economia del nostre país.
- m. Cercar un reconeixement de caràcter estatal per tal que el català tingui la consideració d'altres llengües mitjanes com el suec, el neerlandès, el danès i tantes altres.

Objectiu 4: Cap dels objectius apuntats no ha de ser contradictori amb la necessitat imperiosa d'afavorir decididament la poliglòtització dels científics catalans, molt especialment pel que fa a l'adquisició de l'anglès com a llengua prioritària de comunicació científica internacional. En aquest sentit, cal posar els mitjans perquè els científics catalans assoleixin les capacitats lingüístiques necessàries per tal de poder expressar-se adequadament en aquesta llengua en els diferents àmbits del món de la recerca.

Propostes:

- n. Reforçar l'aprenentatge de llengües, especialment l'anglès, com a llengua prioritària de comunicació científica internacional, sense oblidar els altres idiomes habituals en determinats camps del coneixement, en l'educació primària i sobretot secundària.
- o. Incrementar el nivell de llengües exigible en les proves d'accés a la universitat;
- p. Proporcionar els recursos perquè els científics en formació i en exercici puguin millorar les seves competències en altres llengües, especialment l'anglès, per tal de facilitar-los la integració a la comunitat científica internacional i la projecció de la seva recerca, ja sigui mitjançant:
 - i. la potenciació de programes de mobilitat d'alumnat, professorat i científics;
 - ii. la implantació d'assignatures en règim d'aprenentatge integrat de llengua i continguts (AILC);
 - iii. el reconeixement de l'aprenentatge de llengües en forma de crèdits.